

Vodnik po aktivnih sestavinah v anti-age kozmetiki: kaj resnično deluje?

Koža se z leti naravno spreminja, zato se postopoma spreminjajo tudi njene potrebe. Postaja tanjša in bolj suha, znaki staranja pa se kažejo v obliki drobnih linij in hiperpigmentacij.

Sodobna anti-age nega zato ne temelji na ideji "ustavljanja časa", temveč na tem, kako koži pomagati čim dlje ohranjati funkcionalnost, prožnost, odpornost in urejen videz. Pri tem ni najpomembnejše, koliko izdelkov uporabljamo, temveč da izberemo takšne, ki ustrezajo dejanskemu stanju in potrebam naše kože. Prav zato je koristno poznati aktivne sestavine v anti-age kozmetiki, saj vsaka deluje nekoliko drugače. Nekatere sestavine izboljšujejo teksturo kože in videz gubic, druge pa krepijo kožno bariero in odpravljajo hiperpigmentacije.

Dobra anti-age nega kože zato ni nujno zapletena. Pogosto je veliko bolj pomembno razumeti, kaj uporabljamo, in izbrane izdelke dosledno vključiti v dnevno rutino.

Retinoidi: zlati standard pri gubicah in teksturi kože

Med najbolj prepoznavnimi anti-age aktivnimi sestavinami so retinoidi, derivati vitamina A. V kozmetičnih izdelkih se najpogosteje uporabljajo retinol, retinal (retinaldehid) ter retinil estri, kot sta retinil palmitat in retinil acetat.

Njihova prednost je, da ne delujejo le površinsko, temveč vplivajo tudi na globlje procese v koži, spodbujajo obnovo celic in tvorbo kolagena, kar se sčasoma kaže v bolj gladki koži, manj izrazitih gubicah in zmanjšani hiperpigmentaciji. Pomembno je razumeti, da rezultati niso takojšnji, zato dermatologi svetujejo, da o njihovi uvedbi začnemo razmišljati že v poznih dvajsetih ali zgodnjih tridesetih letih. Prve spremembe običajno opazimo po nekaj tednih, bolj izrazite učinke pa po treh do šestih mesecih redne uporabe. Na začetku lahko povzročijo suhost, luščenje, draženje ali občutljivost kože, zato jih je potrebno uvajati postopno, navadno zvečer in vedno ob podpori vlažilne nege. Posebna previdnost je smiselna pri zelo občutljivi, suhi ali razdraženi koži. Ob uporabi retinoidov je pomembna tudi redna zaščita pred soncem, v nosečnosti pa se jim izogibamo.

Bakučiol: nežnejša alternativa retinolu

Bakučiol je v zadnjih letih postal priljubljena rastlinska alternativa retinolu, primerna za občutljivo kožo ali tiste, ki retinoidov ne prenašajo najbolje. Ob redni uporabi lahko pomaga izboljšati videz drobnih linij, teksturo kože in odpravi hiperpigmentacijo. Koža ga običajno bolje prenaša, primeren pa je tudi za jutranjo uporabo, saj ne povečuje občutljivosti na sonce. Kljub temu je dobro vedeti, da bakučiol ni popolna zamenjava za retinol. Njegovi učinki so običajno bolj blagi in počasnejši, zato ga pogosteje uporabljamo kot nežnejšo alternativo ali dopolnitev rutine, ne pa kot enakovredno izbiro, kadar želimo izrazitejši anti-age učinek.

AHA in BHA kisline: za sijočo in gladko kožo

AHA kisline, kot sta glikolna in mlečna kislina, delujejo predvsem na površini kože, kjer odstranjujejo odmrle celice in s tem prispevajo k bolj gladki teksturi, sijoči polti in manj opaznim pigmentnim madežem. BHA kisline, med katerimi je najpogostejša salicilna kislina, pa so lipidotopne, zato prodrejo globlje v pore, jih očistijo in zmanjšajo pojav ogrcev in nepravilnosti, hkrati pa izboljšajo splošno teksturo kože.

Čeprav lahko pripomorejo k manj vidnim drobnim linijam, je anti-age učinek AHA in BHA kislin predvsem posreden, saj koži pomagajo doseči enakomeren in čist videz. Pri obeh velja previdnost, saj povečajo občutljivost kože na sonce, zato jih uvajamo postopno in vedno ob dosledni UV-zaščiti.

Vitamin C: sijaj in zaščita v enem koraku

Vitamin C je priljubljena izbira takrat, ko je koža videti pusta, utrujena in hiperpigmentirana, saj povrne svež in sijoč videz ter spodbuja tvorbo kolagena. Deluje kot antioksidant, ki kožo ščiti pred vplivi okolja, kot so UV-žarki in onesnaženje ter tako preprečuje pojav zgodnjih znakov staranja. Še posebej lepo se poda v jutranjo rutino, kjer skupaj z zaščito pred soncem pomaga dopolniti nego kože.

Niacinamid: nežna, a učinkovita podpora

Niacinamid (vitamin B3), je ena tistih učinkovin, ki jih zlahka vključimo v skoraj vsako rutino. Primeren je za vse tipe kože, še posebej za občutljivo kožo, saj pomaga krepiti kožno bariero, zadrževati vlago in pomirjati rdečico. Ob redni uporabi lahko prispeva tudi k bolj enakomernemu videzu kože in se pogosto uporablja kot podpora močnejšim aktivnim sestavinam, kot so retinoidi ali AHA in BHA kisline.

Hialuronska kislina in ceramidi: osnova vsake routine

Pri anti-age negi pogosto pomislimo predvsem na gubice, a zelo pomemben del mladostnega videza kože je tudi njena dobra navlaženost. Hialuronska kislina pomaga zadrževati vodo v koži in izboljša njeno prožnost, ceramidi pa krepijo kožno bariero in zmanjšujejo izgubo vlage. Skupaj predstavljajo osnovo, ki omogoča, da koža aktivne sestavine bolje prenaša, hkrati pa zmanjšajo videz drobnih linij.

Peptidi: podpora za bolj čvrst videz kože

Peptidi so priljubljeni zaradi svojega potencialnega učinka na čvrstost kože. Delujejo kot signalne molekule, ki podpirajo procese, povezane z ohranjanjem strukture kože. Njihovi učinki so praviloma manj vidni kot pri retinolu, zato jih najpogosteje uporabljamo kot dopolnilo rutine in ne kot glavno aktivno sestavino.

Kako uporabljati aktivne anti-age sestavine za najboljše rezultate

Največja napaka pri negi kože je uporaba preveč aktivnih sestavin hkrati ali njihova nepravilna uporaba. Sočasna uporaba retinola in AHA ali BHA kislin lahko namreč povzroči draženje, zato jih uporabljamo izmenično. Po drugi strani se nekatere aktivne sestavine odlično dopolnjujejo: niacinamid lahko zmanjša draženje ob sočasni uporabi retinola, hialuronska kislina izboljša navlaženost kože, vitamin C pa zjutraj skupaj z UV filtri nudi močno zaščito pred zunanjimi vplivi. Pogosta napaka je tudi želja po hitrih rezultatih, zaradi česar izdelke uvajamo prehitro ali v previsokih koncentracijah, posledično pa koža postane občutljiva ali razdražena. Pri tem tudi ne smemo pozabiti na vsakodnevno zaščito pred soncem, brez katere tudi najboljša anti-age rutina ne pokaže polnega učinka. Največ dosežemo z manj, a premišljeno izbranimi koraki: nežnim čiščenjem kože, dobro vlažilno nego, eno aktivno sestavino in redno zaščito pred soncem. Doslednost je ključna, saj koži najbolj koristi rutina, ki jo dobro prenaša in jo lahko uporabljamo iz dneva v dan.

Za dodaten nasvet o izbiri anti-age izdelkov se lahko vedno obrnete na farmacevta v lekarni, ki vam bo pomagal izbrati nego, ki najbolj ustreza vaši koži.

VIRI

1. Starostne spremembe na koži. Abczdravja [Internet]. 2019 Apr 4 [cited 2026 May 10]. Available from: <https://abczdravja.si/dermatologija-koza-lasje-nohti/starostne-spremembe-na-kozi/>
2. Hiperpigmentacija in nega [Internet]. [cited 2026 May 10]. Available from: <https://www.lekarnaljubljana.si/info/hiperpigmentacija-in-nega>
3. 8 ključnih nasvetov za preprečevanje znakov staranja kože na obrazu | NIVEA [Internet]. [cited 2026 May 10]. Available from: <https://www.nivea.si/clanki/kozne-tezave/starenje/staranje-koze>
4. Fišer B. Retinoidi: zlati standard pomlajevalnih izdelkov. Lepota in zdravje [Internet]. 2021 Mar 1 [cited 2026 May 10]. Available from: <https://revijalz.si/lepota/retinoidi-zlati-standard-pomlajevalnih-izdelkov/>
5. Cleveland Clinic [Internet]. [cited 2026 May 10]. Retinol: Cream, Serum, What It Is, Benefits, How To Use. Available from: <https://my.clevelandclinic.org/health/treatments/23293-retinol>
6. Kaj je bakuchiol? | Uporaba in koristi za kožo | NIVEA [Internet]. [cited 2026 May 10]. Available from: https://www.nivea.si/clanki/sestavine/ingredients-az/bakuchiol?utm_source_platform=GoogleAds&utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=T03_000438&gad_source=1&gad_campaignid=18156492134&gbraid=0AAAAAoXM0B3sSuYom1zkldqCXWSBTnGp9&gclid=Cj0KCQjw2YDQBhD_ARIsAE1qeScjfp5IsUwFZVFjJCBfJMPNy3Muo4tbexSFxtUMlnPFoSFzc-siz8QaAtu8EALw_wcB
7. Bakuchiol v kozmetiki: Nežnejša anti-age alternativa retinolu? | Lekarnar.com [Internet]. [cited 2026 May 10]. Available from: <https://www.lekarnar.com/clanki/bakuchiol-v-kozmetiki-neznejsa-anti-age-alternativa-retinolu>
8. Hemptouch [SI] [Internet]. 2025 [cited 2026 May 10]. Kaj so AHA kisline in kako spremenijo vašo kožo? Available from: https://www.zeleni-dotik.si/blog/aha-kisline/?gad_source=1&gad_campaignid=22116259320&gbraid=0AAAAADq41CJXCmCF91rowE0taD7keDtnx&gclid=Cj0KCQjw2YDQBhD_ARIsAE1qeSfAQaxFpsyiM7pZw_i8uOtdXF9a1s7d9K6pMfrp43sY-ouQcoZ2RWQaAkM0EALw_wcB
9. kreme ES | K kozmetika | C in B. Erborian Korean Skin Therapy [Internet]. [cited 2026 May 10]. Kislini piling | Kaj so AHA, BHA in PHA kisline? Available from: <https://www.erborian.si/aktualno/nasveti-za-lepo-kozo/kislini-piling>
10. d.o.o 4WEB. Naravni kotiček [Internet]. [cited 2026 May 10]. Vitamin C v kozmetiki. Available from: <https://www.naravni-koticek.si/blog/vitamin-c-v-kozmetiki-ali-je-ucinkovit/>
11. Kaj naredi niacinamide za kožo? 6 ključnih prednosti | NIVEA [Internet]. [cited 2026 May 10]. Available from: <https://www.nivea.si/clanki/sestavine/sestavine-az/kaj-pocne-niacinamid>
12. Hemptouch [SI] [Internet]. 2025 [cited 2026 May 10]. Kako deluje hialuronska kislina in zakaj jo vaša koža potrebuje? Available from: <https://www.zeleni-dotik.si/blog/hialuronska-kislina-kako-deluje/>
13. Ceramidi kot ključni del zdrave in lepe kože? | Neguj.se [Internet]. 2024 Jul 17 [cited 2026 May 10]. Available from: <https://neguj.se/ceramidi/>

14. Bjelošević Žiberna M, Gašperlin M, Gosenca Matjaž M. Peptidi v kozmetiki – smotrnost njihove uporabe = Peptides in cosmetics – relevance of their use. Farmacevtski vestnik : strokovno glasilo slovenske farmacije = Pharmaceutical Journal of Slovenia. 2019;70(5):361–369. Dostopno na: Farmacevtski vestnik (SFD) PDF.
15. Berg J. Vogue [Internet]. 2025 [cited 2026 May 10]. Your Anti-Aging Skin-Care Routine, Simplified. Available from: <https://www.vogue.com/article/anti-aging-skin-care-routine>
16. PA-C JF MMSc. Harvard Health [Internet]. 2024 [cited 2026 May 10]. Skin care for aging skin: Minimizing age spots, wrinkles, and undereye bags. Available from: <https://www.health.harvard.edu/healthy-aging-and-longevity/skin-care-for-aging-skin-minimizing-age-spots-wrinkles-and-undereye-bags>

Prispevek je nastal v sodelovanju s Fakulteto za farmacijo UL v okviru projekta PUŠ v delovno okolje 2024-2027.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN INOVACIJE

Sofinancira
Evropska unija